

การสำรวจความเห็นของนักธุรกิจตามโครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเศรษฐกิจ/ธุรกิจ
ระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทยกับนักธุรกิจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
(Business Liaison Program)

ไตรมาสที่ 4 เดือนตุลาคม – ธันวาคม 2552

ส่วนเศรษฐกิจภาค สกอ. ได้สำรวจความเห็นทางเศรษฐกิจ/ธุรกิจของนักธุรกิจ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประจำไตรมาสที่ 4 ปี 2552 รวมทั้งสิ้น 48 ราย ในจังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น อุดรธานี หนองคาย มุกดาหาร และอุบลราชธานี ประกอบด้วย โรงงานรับจ้างผลิตเพื่อส่งออก โรงสีข้าว โรงงานน้ำตาล โรงโม่หิน โรงงานผลิตน้ำมะเขือเทศและผลไม้กระป๋อง โรงงานผลิตเอทานอลจากมันสำปะหลัง โรงงานผลิตมันสำปะหลังเส้น ธุรกิจค้าส่ง/ค้าปลีก ตัวแทนจำหน่ายรถยนต์/รถจักรยานยนต์ ธุรกิจบ้านจัดสรร โรงแรม และสาขาธนาคารพาณิชย์

ผลการสำรวจภาวะธุรกิจดังกล่าวในช่วงไตรมาสที่ 4 ปี 2552 และแนวโน้มในช่วงไตรมาสแรกของปี 2553 มีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1. ภาวะธุรกิจโดยรวม

ธุรกิจหลายประเภทไตรมาสที่ 4/2552 มียอดการผลิต/จำหน่าย ปรับตัวดีขึ้นจากไตรมาสก่อน หรือระยะเดียวกันของปีก่อน โดยเฉพาะอุตสาหกรรมการเกษตร ธุรกิจค้าส่ง/ค้าปลีก ธุรกิจจำหน่ายวัสดุก่อสร้างถนน ตัวแทนจำหน่ายรถยนต์/รถจักรยานยนต์ และธุรกิจรับจ้างผลิต ส่วนประกอบของชิ้นส่วนอุปกรณ์จอ LCD หัวอ่านเครื่องเล่น CD/DVD ที่ใช้ในรถยนต์ และ Hard Disk Drive เพื่อการส่งออก ซึ่งน่าจะเป็นผลมาจากภาวะเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าและประเทศไทย เริ่มฟื้นตัว รวมทั้งนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ

อย่างไรก็ตาม ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจและการเงินที่เกิดขึ้นในช่วงปลายปี 2551 ยังคงส่งผลกระทบต่อธุรกิจบางประเภท ทำให้ยอดการผลิต/จำหน่ายลดลงจากระยะเดียวกันของปีก่อน โดยเฉพาะธุรกิจการรับจ้างผลิตเพื่อส่งออก ได้แก่ ธุรกิจผลิตชิ้นส่วนอุปกรณ์กล้องถ่ายรูป ปริ้นเตอร์ แผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์ ธุรกิจผลิตด้ายทอพรมสังเคราะห์ ผลิตเสื้อผ้าชุดกีฬา ผลิตตุ๊กตาประดับพลาสติก ซึ่งส่วนหนึ่งอาจเป็นผลมาจากผู้ผลิตจากประเทศจีนสามารถแย่งส่วนแบ่งการตลาดเพิ่มขึ้น จากการที่เงินหยวนแข็งค่าขึ้นน้อยกว่าเงินบาท และรัฐบาลจีนมีนโยบายช่วยเหลือ/สนับสนุนผู้ส่งออกอย่างจริงจัง

สำหรับแนวโน้มในช่วงไตรมาสแรกของปี 2553 ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เชื่อว่าปริมาณคำสั่งซื้อ/ผลิตจะสูงกว่าระยะเดียวกันของปีก่อน แต่ยังคงมีความกังวลเกี่ยวกับความต่อเนื่องของคำสั่งซื้อ/ผลิตจากต่างประเทศ และปัญหาทางด้านการเมือง

2. ภาคอุตสาหกรรม

2.1 อุตสาหกรรมการเกษตร

- โรงงานน้ำตาลที่จังหวัดขอนแก่น มียอดการผลิตในปี 2552/2553 สูงกว่าปี 2551/2552 และมีมูลค่าการส่งออกน้ำตาลเพิ่มขึ้น ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากราคาน้ำตาลปรับตัวสูงขึ้นตามความต้องการของตลาดโลก

- โรงสีข้าวหอมมะลิในจังหวัดขอนแก่นและอุบลราชธานี มีปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้น ตามผลผลิตข้าวเปลือกที่สูงขึ้นกว่าปีก่อน ในขณะที่ราคาข้าวเปลือกปรับตัวสูงขึ้นด้วย เนื่องจากกำลังซื้อของผู้บริโภคข้าวหอมมะลิในต่างประเทศดีขึ้น

- โรงงานผลิตน้ำมันเชื้อเพลิงและผลไม้มักระป๋อง (ข้าวโพดหวาน วุ้นหางกระเซ้) ที่จังหวัดหนองคาย มียอดการส่งออกเพิ่มขึ้นจากปีก่อน

- โรงงานผลิตเอทานอลจากมันสำปะหลังในจังหวัดขอนแก่น ปี 2552 มียอดการผลิตสูงขึ้นจากปีก่อน เนื่องจากในช่วง 9 เดือนแรก ราคาเอทานอลปรับตัวสูงขึ้น แต่ราคาหัวมันสำปะหลังลดลง อย่างไรก็ตาม ผลผลิตหัวมันสำปะหลังปี 2552/2553 ลดลงจากปีก่อน เนื่องจากมีการแพร่ระบาดของเชื้อเหี้ยแมลง ทำให้หัวมันสำปะหลังมีราคาสูงกว่า 2 บาท/กิโลกรัม ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2552 ประกอบกับนโยบายของภาครัฐที่ไม่ชัดเจนในการใช้เอทานอลเป็นส่วนผสมของน้ำมันเบนซิน เพื่อใช้เป็นพลังงานทดแทน จึงอาจทำให้ยอดการผลิตและจำหน่ายเอทานอลในปี 2553 ลดลง

- โรงงานผลิตมันสำปะหลังเส้น เพื่อใช้เป็นส่วนประกอบของอาหารสัตว์ ปริมาณการผลิตปี 2552/2553 ลดลงจากปีก่อน เนื่องจากหัวมันสำปะหลังมีผลผลิตลดลง และยังเป็นวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเอทานอล แป้งมัน และมันอัดเม็ด

เป็นที่น่าสังเกตว่า ปี 2552 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีปริมาณน้ำฝนต่ำกว่าปี 2551 แต่จากการที่มีฝนตกสม่ำเสมอ จึงทำให้ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ เช่น ข้าวเปลือก และอ้อยโรงงาน สูงกว่าปีก่อน

2.2 อุตสาหกรรมการผลิต

2.2.1 เพื่อการส่งออก

- โรงงานผลิตชิ้นส่วนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ของปรินเตอร์ และแผงวงจรที่จังหวัดอุดรธานี มียอดการผลิตลดลงร้อยละ 40 ปัจจุบันได้ลงทุนขยายโรงงานเพื่อรองรับกับการรับจ้างผลิตชิ้นส่วนอุปกรณ์จอ LCD จากประเทศญี่ปุ่น

- โรงงานผลิตชิ้นส่วนหัวอ่านเครื่องเล่น CD/DVD ใช้กับรถยนต์ที่จังหวัดนครราชสีมา มีคำสั่งซื้อ/ผลิตในช่วงไตรมาสที่ 2 และ 3/2552 ลดลงถึงร้อยละ 55 จากระยะเดียวกันของปีก่อน แต่เริ่มปรับตัวดีขึ้นในไตรมาสที่ 4/2552

- โรงงานผลิตค้ายทอพรมสังเคราะห์ที่จังหวัดนครราชสีมา มีคำสั่งซื้อ/ผลิตในปี 2552 ต่ำกว่าปีก่อนร้อยละ 40 ปัจจุบันได้ปรับตัวทางธุรกิจโดยการลงทุนในโรงงานผลิตพรมสังเคราะห์เพิ่มขึ้น

- โรงงานผลิตตุ๊กตาประดับพลาสติกที่จังหวัดนครราชสีมา ปี 2552 มีคำสั่งซื้อ/ผลิตลดลง เป็นผลมาจากผู้ผลิตรายอื่นในต่างประเทศเสนอราคาที่ดีกว่า ปัจจุบันปรับตัวด้วยการหาตลาดภายในประเทศทดแทน

- โรงงานผลิตเสื้อผ้าชุดกีฬาที่จังหวัดมุกดาหาร มียอดการผลิตลดลงกว่าร้อยละ 30 ตั้งแต่ช่วงปลายไตรมาสที่ 2/2552 เป็นต้นมา เนื่องจากต้องสูญเสียตลาดที่ สปป.ลาว ให้กับผู้ผลิตจากจีน และไม่สามารถหาตลาดใหม่รองรับได้

2.2.2 เพื่อจำหน่ายภายในประเทศ

- โรงโม่หินในจังหวัดอุดรธานี สามารถขายหินคลุกที่ใช้ในการทำถนนเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ซึ่งเป็นผลมาจากงบประมาณโครงการไทยเข้มแข็ง

3. ภาคการค้า/การบริโภค

- ห้างค้าส่ง/ค้าปลีกขนาดใหญ่ (Modern trade) ในจังหวัดมุกดาหารไตรมาสที่ 4/2552 มียอดการจำหน่ายเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 โดยไม่ได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจที่หดตัว เนื่องจากจังหวัดมุกดาหารมีที่ตั้งติดอยู่กับแขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว จึงทำให้มีคำสั่งซื้อจาก สปป.ลาว ซึ่งเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 30-40 ของยอดการขายทั้งสิ้น

- ธุรกิจตัวแทนจำหน่ายรถยนต์ TOYOTA และ HONDA มียอดการจำหน่ายลดลงเนื่องจากมีสินค้าไม่เพียงพอกับความต้องการของลูกค้า ซึ่งเป็นผลมาจากผู้ผลิตเกรงว่าจะได้รับผลกระทบจากปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจและการเงิน จึงลดกำลังการผลิตและโควตาการจำหน่ายของตัวแทนทุกราย แต่ยอดการจำหน่ายยังสูงกว่าเป้าหมายที่ผู้ผลิตกำหนดไว้

- ธุรกิจตัวแทนจำหน่ายรถจักรยานยนต์ YAMAHA มียอดการจำหน่ายเพิ่มขึ้นในปี 2552 ตามกระแสความนิยมของรถรุ่น FINO และคาดว่าจะยอดขายจะเพิ่มขึ้นต่อเนื่องในปี 2553

4. ด้านการลงทุน

ผู้ประกอบการบางส่วนในท้องถิ่นมีแผนที่จะขยายการลงทุนเพิ่มขึ้น เช่น โรงงานผลิตชิ้นส่วนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่จังหวัดอุดรธานี ได้ลงทุนขยายโรงงานเพื่อรับจ้างผลิตชิ้นส่วนจอ LCD จากประเทศญี่ปุ่น ธุรกิจผลิตและจำหน่ายหลังคาแผ่นเหล็กในจังหวัดขอนแก่น จะลงทุนขยายสาขาและเพิ่มเครื่องจักร และห้างเทสโก้ โลตัส ลงทุนเปิดสาขาใหม่อีก 1 แห่ง ที่จังหวัดอุดรธานี

สำหรับในจังหวัดมุกดาหารได้มีการลงทุนก่อสร้างโรงแรมขึ้นใหม่หลายแห่ง เพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่จะเพิ่มขึ้นจากการเปิดสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 2 อย่างไรก็ตาม หาก

จำนวนห้องพักมีมากกว่าความต้องการของนักท่องเที่ยวแล้ว อาจส่งผลกระทบต่อสถาบันการเงินที่
ให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม

อนึ่ง ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อส่งออก ส่วนใหญ่ยังไม่มีแผนการลงทุนเพิ่ม
เนื่องจากยังมีความกังวลเกี่ยวกับความเปราะบางทางเศรษฐกิจของโลก และปัญหาการเมือง
ภายในประเทศ

5. ด้านการจ้างแรงงาน

ความต้องการด้านแรงงานในไตรมาสที่ 4/2552 เพิ่มขึ้น เนื่องจากผลประกอบการของ
ธุรกิจหลายประเภทเริ่มปรับตัวดีขึ้น จึงทำให้การจัดหาแรงงานทั้งที่มีคุณภาพและไร้ฝีมือได้ยากขึ้น
โดยเฉพาะธุรกิจการผลิตที่ใช้แรงงานค่อนข้างหนักบางประเภท เริ่มเกิดปัญหาขาดแคลนแรงงาน
และมีความต้องการแรงงานต่างชาติมาทดแทน

6. ข้อเสนอแนะของผู้ประกอบการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

1) ควรมีการเผยแพร่ข้อมูล/ข่าวสารของบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในด้าน
เศรษฐกิจ การเงิน และเทคโนโลยี ที่เป็นผู้บริหารระดับสูงของ ธปท.ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ให้
สาธารณชนได้รับทราบมากขึ้น เพื่อให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อการดำเนินนโยบายด้านต่าง ๆ
ของ ธปท.มากขึ้น

2) ควรดูแลค่าเงินบาทไม่ให้แข็งค่ามากกว่าเงินหยวน เพื่อให้สินค้าของไทยสามารถ
แข่งขันกับผู้ผลิตจากประเทศจีนได้

3) ควรส่งเสริมให้ผู้ที่มีความรู้/เชี่ยวชาญในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้มีส่วน
ช่วยเหลือลูกหนี้ NPLs ที่ธุรกิจยังมีศักยภาพและเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจท้องถิ่น ให้สามารถ
ปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับสถาบันการเงินได้รวดเร็วขึ้น

4) ควรวางระบบ/เครื่องมือเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากการปลอมแปลงเช็คที่อาจจะ
เกิดขึ้น เนื่องจากจะมีการนำระบบ Imaged Cheque Clearing and Archive System (ICAS) มาใช้ในเขต
สำนักหักบัญชีกรุงเทพ เดือนกุมภาพันธ์ 2553 ซึ่งได้ให้ยกเลิกการใช้ตราประทับ/ตราธน/ตราสี ของ
นิติบุคคลในการส่งจ่ายเช็ค

ธนาคารพาณิชย์

5) ธนาคารพาณิชย์ไทยที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่หรือเป็นเจ้าของ ส่วนใหญ่จะ
ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการให้สินเชื่อแก่ภาคธุรกิจที่เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจท้องถิ่น แต่จะเน้น
การให้สินเชื่อส่วนบุคคล ซึ่งสามารถเรียกดอกเบี้ยได้ในอัตราสูง

6) ควรพิจารณาลดดอกเบี้ยสินเชื่อบุคคล/บัตรเครดิต ซึ่งมีอัตราที่สูงลงร้อยละ 1-2 ต่อปี เพื่อให้ผู้บริโภคมีกำลังซื้อเพิ่มขึ้น

7) พนักงานสาขาธนาคารพาณิชย์บางแห่ง มีพฤติกรรมที่ไม่ค่อยเหมาะสม เช่น การคืนเช็คโดยไม่มีใบประกอบเช็คคืน หรือการหักเงินตามเช็คเรียกเก็บผิดบัญชีแล้วไม่รีบดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง

8) การโอนเงินชำระค่าสินค้าระหว่างผู้ประกอบการไทยและลาว ซึ่งอยู่ในพื้นที่ชายแดนติดต่อกัน ผ่านสาขาธนาคารพาณิชย์ไทยในสปป.ลาว ใช้เวลานานถึง 2 สัปดาห์ ส่งผลกระทบต่อการค้าขายของผู้ส่งออกไทย นอกจากนี้ การโอนเงินผ่านสาขาธนาคารพาณิชย์จากชายแดนช่องเม็ก อำเภอสิรินธร ไปยังอำเภอเมืองอุบลราชธานี มีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมสูงเกินความเหมาะสม ทั้งที่อยู่ในเขตจังหวัดเดียวกัน

ภาครัฐ

9) ควรเร่งให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการที่จะได้รับผลกระทบจากข้อตกลง AFTA ซึ่งจะมีการลดอัตราภาษีการนำเข้าสินค้าหลายพันรายการเหลือร้อยละ 0 โดยจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553 เป็นต้นไป โดยเฉพาะภาคการเกษตร อุตสาหกรรมการเกษตร และภาคการผลิตที่ใช้แรงงานมาก

10) ควรเร่งออกกฎหมายเกี่ยวกับการค้าปลีก เพื่อป้องกันมิให้ผู้ประกอบการค้าส่ง/ค้าปลีกขนาดใหญ่ (Modern Trade) ผูกขาดทางการค้าในท้องถิ่น และช่วยให้ผู้ประกอบการรายย่อยในท้องถิ่นสามารถอยู่รอดได้

11) เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ควรให้การสนับสนุนคนไทยไปเล่นการพนันในบ่อนคาลิโนที่แขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว โดยการอำนวยความสะดวกในด้านพิธีการตรวจคนเข้าเมืองเป็นพิเศษ เนื่องจากจะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างมาก เช่น การสูญเสียดอลลาร์ต่างประเทศ และปัญหาทางด้านอาชญากรรม เป็นต้น

12) งบประมาณของรัฐที่จัดสรรผ่านหน่วยงานของรัฐ ไม่ควรมีความล่าช้า ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการกระตุ้นเศรษฐกิจของท้องถิ่น

13) ควรมีนโยบายด้านพลังงานทดแทนที่ชัดเจน เช่น การใช้เอทานอลเป็นส่วนผสมของน้ำมันเบนซิน เพื่อใช้ทดแทนน้ำมันเบนซิน 91 และ 95

14) ควรเร่งพัฒนาระบบการศึกษาให้สามารถผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของภาคธุรกิจต่าง ๆ

15) ควรปลูกฝังค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ให้กับเยาวชนที่เป็นหนี้กองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อสร้างกำลังคนที่มีความรับผิดชอบ/จริยธรรมให้แก่สังคมมากขึ้น

อื่น ๆ

16) ประเทศจีนมีความก้าวหน้าทางการผลิต และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่วนหนึ่งอาจเป็นผลมาจากการจ้างที่ปรึกษา/ผู้บริหารซึ่งเป็นวิศวกรหรือผู้เชี่ยวชาญชาวญี่ปุ่นที่ลาออกจากงานก่อนเกษียณอายุหรือถูกเลิกจ้างจากภาวะเศรษฐกิจของญี่ปุ่นในช่วงหลายปีที่ผ่านมาไม่ค่อยดี

ส่วนเศรษฐกิจภาค
สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
มกราคม 2553